

MATEMATIKA „B” – 1. ÉVFOLYAM – EMBER A TERMÉSZETBEN

9. modul

**TERÜLETMÉRÉS LEFEDÉSSEL
FEDD LE A LOMB RAJZÁT!**

Készítette: Schmittinger Judit

A modul célja	- A tudatos észlelés, megfigyelés és a figyelem irányításának fejlesztése. Tapasztalatszerzés mennyiségi tulajdonságokról, a megfigyelt tulajdonságok megnevezése, összehasonlítása. Egyenlő mennyiségek létrehozása megtoldással. Területmérés lefedéssel. Becslés, mérés.
Időkeret	15 perc
Ajánlott korosztály	1. osztály
Szükséges eszközök	Csoportonként 1 db famentes rajzlap, 1 db zsírkréta, 4 különböző fajta fáról gyűjtött hullott őszi falevelek. 4 nagy csomagolópapír egyforma sematikus fa ábrával, ragasztók
Modulkapcsolódási pontok	Tágabb környezetben : Természetismeret – Ember és természet Szűkebb környezetben: Természetismereti kereszttantervi modul, a matematika kompetenciaterület szolgálatában. Ajánlott megelőző tevékenységek: Hasonló mérési feladatok végzése, tapasztalatszerzés mennyiségi tulajdonságokról: arról, hogy azonos nagyságú területek esetén a kisebb mérőegységből többet, a nagyobból kevesebbet kell használnunk. Ajánlott követő tevékenységek: Különböző alapterületű alakzatok mérése azonos méretű alkalmi mértékegységgel.
A képességfejlesztés fókuszai	A megismerési képességek fejlesztése: megfigyelés, összehasonlítás, az ismeretek rendszerezése. Darabszámok összehasonlítása. Tapasztalatszerzés tevékenység útján arról, hogy ugyanazon nagyságú terület lefedésére kisebb egységből többet, nagyobb egységből kevesebbet kell felhasználni. A becslés képességének fejlesztése, pontosabbá tétele gyakorlás útján. Összefüggések felismerése.

Ajánlás: A természettudományos nevelés középpontjában a bennünket közvetlenül körülvevő anyagi világ érzéki tanulással történő megismerése áll. Az ősz változatos természetrajzával vonzó a kisiskolások számára, hiszen szeretnek a szabadban lenni, és kiváltképp gyűjteni szeretnek. A falevelek gyűjtése mindig örömet szerez. Ezzel az órával célt és tartalmat adhatunk a gyűjtésnek, miközben tapasztalati úton jutunk el a fa részeinek megismeréséhez. A játékos területmérési tevékenység közben pedig már matematikai képességeket fejlesztünk. Ez a modul két egymáshoz kapcsolható 15 perces tevékenységet tartalmaz. Ez a két tevékenység külön-külön is elvégezhető. A modulban leírt tevékenységek a különböző létszámú, különböző képességű és felkészültségű gyermekcsoportoknál más-más időtartamot vehetnek igénybe., ezért a jelzett időtartam rugalmasan kezelendő.

Értékelés: A csoportok közös felelősséggel, közös feladatot oldanak meg, így értékelésnél is a csoport közös munkáját vesszük alapul. Kiemeljük a pozitív hozzáállást, a csoporton belüli kiemelkedő egyéni feladatvégzést is. Dicsérjük a jó együttműködési készséget, udvariasságot, segítőkészséget. Tevékenység közben a tanító folyamatosan javít, dicsér.

MODULVÁZLAT

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag- tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
I. Ráhangolódás*, a feldolgozás előkészítése						
A.	Szünetben az iskolaudvaron, vagy egy környékbeli sétán színes őszi faleveleket gyűjtünk. Alkossunk négy lehetőleg azonos létszámú csoportot a következő módon: A tanító kijelöl négy egymáshoz közeli fát, majd kijelöli az osztály létszámától függően, hogy melyik fához hány gyerek gyűljön össze. (Jelen példánkban: $24/4=6$) Utasítás: Szóródjatok szét a fák körül. Sétálhattok, szaladgálhattok, de ha felemelem a kezem, akkor siessetek minél gyorsabban egy fát választani magatoknak. Minden fánál pont hatan lehettek. Szabály: Amelyik fánál pont hatan vagytok, tegyétek fel a kezeteket! Ügyes vagy, ha észre veszed, hogy többen, vagy kevesebben vagytok a csoportban. Te magad dönthetsz úgy, hogy másik csoportba mész, mert sokan vagytok, de nem küldhetsz el senkit a csoportból!	Együttműködés,	Egész osztály	Frontális,	Játék	
					Kooperatív	

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag- tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
B.	Ha a tanító úgy ítéli meg, hogy az osztály nem érett még erre a feladatra, jelölje ki ő a csoportokat.					
	A tanító minden csoportnak ad egy falevelet, és arra kéri a gyerekeket, hogy ilyen fajtából gyűjtsenek minél többet. (Lehetőség szerint olyan fafajták leveleit válasszák, amelyek nagyon eltérő méretűek.) Nevezzük is meg mind a négy fafajtát, amelynek a leveleit gyűjtjük! Nevezzük el a csoportokat ezokról a fafajtákról! A csoportok az összes további tevékenységet ugyanebben a felállásban végzik. Adjunk továbbá minden csoportnak egy famentes rajzlapot és egy barna zsírkrétát. A már tanult módon készítsenek kéreglenyomatot is a saját fafajtájuk törzséről. Amikor elkészültek a feladattal, beszéljük meg a fa részeit a megfelelő algoritmus szerint. Majd visszamennek a tanterembe. 15 perc	Megfigyelés, összehasonlítás, Irányított megfigyelés	Egész osztály	Frontális-csoport	Magyarázat, megbeszélés, bemutatás, szemléltetés	4 db különböző falevél, csoportonként: 1 famentes rajzlap, 1 zsírkréta

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag- tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
II. Az új tartalom feldolgozása*						
2.	A tanító előzőleg négy nagy csomagolópapírra felrajzolja négy teljesen egyforma fa sziluettjét. A csoportok elhelyezkednek a tanító által kijelölt helyeken. Mindegyik csoport megkapja az egyik csomagolópapírt. A csoportok a maguk által gyűjtött falevelekkel fognak dolgozni. Minden csoportból hozzatok ki egy darab falevelet! Rakjuk a leveleket nagyságuk szerint növekvő sorrendbe! Mindnyájan egyforma nagyságú fát kaptatok. Mit gondoltok, melyik csoport használ majd fel a legtöbbet a saját faleveléből, ha teljesen le akarja vele fedni a fa lombját?	Figyelemkoncentráció, finommozgás, együttműködés, Szerialitás	Egész osztály	Frontális-csoport	Magyarázat, megbeszélés, bemutatás, szemléltetés,	
	Utasítás: Ragasszátok a fa törzsére a kéregleNyomatot! Az általatok gyűjtött faleveleket ragasszátok a lombkoronára úgy, hogy a levelek a lehető legjobban befedjék azt. Mielőtt azonban elkezdték a ragasztást, becsüljétek meg, mennyi falevéltre lesz szükségetek! Különítsetek el annyi levelet!		Egész osztály	Frontális-csoport	Magyarázat, megbeszélés, felfedezés	4 nagy csomagoló-papír egyforma, sematikus faábrával.

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag- tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
	A ragasztásnál vigyázzatok, arra, hogy a levelek ne lógiának a vonalon kívülre, és ne takarják el egymást! Rendezzék úgy a leveleket, hogy a papírból minél kevesebb látszódjon ki! Helyezkedjete el úgy, hogy mindenki hozzáférhessen a munkához! Az elkészült munkákat rakjuk a táblára. Beszéljünk ismét a fa részeiről, a törzs mintázatáról, az őszi lombról. - Vizsgáljuk meg, melyik levélből, mennyit kellett felhasználnunk! - Melyik csoport becslése közelítette meg legjobban a valóságot? - Keressük az összefüggéseket! - Mondjunk igaz állításokat! - Világítsunk rá, hogy a kisebb egységből többet, a nagyobb egységből kevesebbet kellett használnunk! 15 perc	Becslés Mérés Becslés ellenőrzése Logikai gondolkodás, érvelés	Egész osztály	Frontális	Szemléltetés Megbeszélés	Csoportonként több ragasztó.

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag- tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzése, értékelése*						
	Melyik csoportnak sikerült a legpontosabb, legjobb munkát végezni? Értékeljük közösen az elkészült műveket! Értékeljük az együttműködő készséget, az eszközhasználatot, a pontosságot, tisztaságot!	Önértékelés	Egész osztály	Frontális	Megbeszélés	

* A táblázat értelemszerűen bővíthető, az 1., 2., 3. pont átértelmezhető.